

Sprehod po staremu mestu - sledite zelenim puščicam na tleh.

V siju luči Celovca tudi zvečer zažari.

1 Mestna hiša
Ima to funkcijo od leta 1918. Renesančna palača grofov Rosenberga z zanimivim stopničjem je bila zgrajena leta 1650.

1. Celovška mestna hiša

2 Neuer Platz in Zmajev vodnjak

Novi trg je središče novega mesta, ki so ga deželni stavovi zgradili po letu 1518. Nekoč je bil pred obzidjem starega spanheimskega mesta.

Na sredi trga je zmaj (okoli 1590), grbovna žival Celovca, kot spomin na pripovedko o nastanku mesta (Furter/Klagenfurt-Krajoth=Klagenfurt). Zmajev vodnjak s pošastjo, Herkulom in renesančno ograjo je bil narejen 1636. **Hiša št. 2:** zgrajena 1808 za glavno mestno stražo iz kamnov najstarejšega obzidja (13. stoletje), pozneje je bila v njej političska postaja, po letu 1949 Koroska potovalna agencija. **Hiša št. 3:** zgrajili so jo v 17. stoletju iz najstarejšega mestnega obzidja, ki je verjetno delno tudi vzidano, povezana pa je iz Goessova hiša (8. točka). **Hiša št. 4:** zgrajena v 17. stoletju, lepo arkadno dvorišče. **Hiša št. 6:** Rainerhof, osnovni kas 1906. **Hiša št. 7:** zgrajena v 17. stoletju, portal s polkrožnim lokom in "božjim očesom" v zaključnem kamnu, arkadno dvorišče. **Hiša št. 8:** jedro zgradbe izvira iz 17. stoletja, arkadno dvorišče. **Hiša št. 9:** stara lekarna, jedro zgradbe izvira iz 17. stoletja, ob ponovni gradnji v letih 1970/71 so uporabili originalno fasado iz leta 1774. **Hiša št. 14:** Koroska hranilnica z jedrom iz 17. stoletja.

3 Spomenik Marije Terezije
Leta 1764 so na zahodni strani Novega trga postavili prvi spomenik cesarici Mariji Tereziji v Avstriji. Spomenik visoke umetniške vrednosti iz trdega svinca so 1873 nadomestili s plastiko iz bronca. Leta 1972 so spomenik prestavili na vzhodno stran Novega trga.

3. Spomenik Marije Terezije

9 Landhaus/Deželna hiša (dvorana grobov) Slika baročnega slikarja Fromillerja

4 Cona za pešce Kramerger
Prva cona za pešce v Avstriji (od 1961) in poleg Starega trga in Dunajske ceste (Wiener Gasse) najstarejša celovška ulica. Del križišča prometnic vzhod-zahod in sever-jug, kamor je vojvoda Bernhard sredi 13. stoletja prestavil tržnico z vnožja Spitalberga. Zanimivo so hiše št. 3 (arkadno dvorišče), 6, 7, 8, 9, 9a (rekonstruirana baročna fasada) in 11, vse v secesijskem slogu.

5 Moščič z Vrbskega jezera
Bajeslova oseba iz pripovedke o nastanku Vrbskega jezera. Kovinsko plastiko je ustvaril Heinz KG, 1965.

6 Cona za pešce Alter Platz
Stari trg je ena od obeh prometnih žil, ob katerih je vojvoda Bernhard ustanovil mesto. Tvori del prometne poti z vzhoda na zahod, ki se tukaj križa s severno-južno prometnico (glej Wiener Gasse). Arkadno dvorišče v hišah št. 1, 4, 5, 16, 22, 24, 31 (glej Goldenen Gans), 33, 34, 35. Druge umetnostno in zgodovinsko pomembne hiše: št. 1 (stara mestna hiša - glej 20. točko), 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 16, 22, 29 (stopnišče), 33. Na koncu Starega trga je na vzhodni strani spominška plošča, ki so jo deželni stavovi posvetili Velikovskim vratom. **Hiša št. 19:** zgrajena okoli 1600, hiša Nemškega viteškega reda (1829-1862), renesančno notranje dvorišče. **Hiša št. 21:** nekdanja hiša deželnega namestnika s štukaturno fasado iz 1730, renesančnim arkadnim dvoriščem (vhod iz Rengasse 7). **Hiša št. 22:** nekdanja hiša knezoškofije Bambergov (1614-1759), fasada iz 19. stoletja, renesančno arkadno dvorišče s fasado okoli 1650, pasaja v Rengasse. **Hiša št. 24:** hiša Blaue Kugel (Modra krogla) je stala že leta 1605, prvotni lastnik baron Wolf Siegmund pl. Sigersdorf (1659), lepo arkadno dvorišče.

7 Znamenje Sv. Trojice
Prvotno iz lesa, postavili so ga okoli 1600 kot kužno znamenje na Trgu Sv. Duha (Heiligengeistplatz). Po zmagi nad Turki (Dunaj 1683) so ga razširili s polmesecem in križem. 1965 so spomenik prestavili na Stari trg (Alter Platz).

8 Goessova palača
Alter Platz 30, zgrajena med 1734 in 1738, fasade s pilastri, Goessov grb, stopnišče z ograjo iz 1735, kamnita balustrada iz 1739.

9 Landhaus (Deželna hiša)

Med leti 1574 in 1594 sta jo na mesto porušenega vodnega gradu, ki je bil prvotno mestni grad, po nalogu deželnih stanov zgradila Hans Freymann in Johann Anton Verda. V dvorani grobov je 665 grobov koroskih deželnih stanov, deželnih glavarjev, deželnih namestnikov in deželnih upraviteljev. Slikarje Fromillerja (+ 1760); Cesar Maksimilijan izročila darilno listino deželnim stanovom (1518). Poklonitev stanov pred cesarjem Karlom VI., Ustoličenje vojvode na knežjem kamnu. Freske v sejni dvorani deželne hiše je izdelal Suibert Lobisser. V severnem traktu so ostanki stare ozračne. **Hiša št. 3:** Maria Sailer Hof iz 14. stoletja, baročna fasada tu je bil nekdanji urad za sol in tobak.

18. Mestna župna cerkev z zvončki Možen ogled!

10 Haus zur Goldenen Gans (Pri zlati goski)
Alter Platz 31, prvič omenjena v virih leta 1489, je ena izmed najstarejših ohranjenih hiš v mestu. Namenjena za cesarjevo nastanitve, ki je zato deželnim stanovom za postavitev deželne hiše prepustil svoj grad, ki so ga pozneje porušili. V notranjem dvorišču relief s kentavrom in zenško (domkne 16. stoletje) in lepe arkadne.

11 Passaže Herren- und Landhaus

Skozi hiše Alter Platz 31 (Goldene Gans) / Herren- und Landhaus, Herrengasse 3 in Herrengasse 5; pasaja od Herrengasse do dvorišča Deželne hiše (Landhaushof). Znamenita arkadna dvorišča iz 16. stoletja.

12 Herrengasse
Hiša Herrengasse 3: lepo notranje dvorišče. **Hiša št. 6:** notranje dvorišče z grbom nekdanjih lastnikov (grofov Inzaghi). **Hiša št. 12:** Palača Heldorf, zgrajena v 17. stoletju, fasada iz 18. stoletja, od 1893 v lasti grofov Heldorf, 1797 je tukaj bival Napoleon Bonaparte.

13 Palača Christallnigg
Herrengasse 14, zgrajena okoli 1670, arkadno dvorišče iz 17. stoletja. Vredno ogleda sta empirsko okrasje in tridelni portal.

14 Mestno gledališče
Secesijska stavba, zgrajena med 1908 in 1910 na mestu Plešne hiše (Ballhaus), postavljene v 17. stoletju. Renovirano in razširjeno s prizidkom 1998 (arhitekt Günter Domenig).

15 Meščanska hiša
Zgrajena v 18. stoletju na nekdanjem okopu kamna Wolfnitz, na katerem je danes rekreacijski prostor. Tu je bil prvi iztok potoka Feuerbacha, ki se je na severu odcepil od Gline in je tekel čez mestni jarek in skozi mesto. Leta 1830 so poslopje predelali v bidermajersko gosposko hišo. Zelo lepo je klasičistično trikotno stropno čelo. V bližini je izvirkov zvešta kopija toza cesarjevega kipa (verjetno iz 16. stoletja). Predstavljaja bil bajeslovnega ustanovitelja Celovca, cesarja Kladivja II (Claudifurum = Kladivjev trg).

16 Mestna galerija
Theatergasse 4, socialna stavba iz 18. stoletja, nekdanja hiralnica, zgrajena kot sirotišnica in ubožnica, 1996 revitalizirana. Glasbena šola in mestna galerija. Pasaja iz Theatergasse v Schubertov park.

17 Hiša Claunach-Katzenstein
Pflanzhofgasse 2, nekdanja stanovska hiša družine Claunach-Katzenstein. V vzhodni arkadi grb in portal s polkrožnim lokom, v dvonadstropnem arkadnem dvorišču stenske slikarje.

18 Stara mestna hiša
Spanski gradbeni mojster jo je zgradil okoli 1600. Nekoč palača Welzer, danes palača Rosenberg. Zanimivo so arkadno dvorišče in grb Rosenbergov nad glavnim portalom ter Fromillerjeva slika Justicije z grbom mesta in dežele.

20. Notranje dvorišče, stara mestna hiša

21 Florianov spomenik
Leta 1781 so ga postavili na Heuplatz po požaru 1777. Začetek Heuplatza, vzdani nekdanji lev mestnih vrat, Paul Hatheyer Schütt.

22 Pekovski javence
Pripovedka o imenu: Zaradi domnevne tatvine so nekoč ustnili pekovega javenca, za katerega se je pozneje izkazalo, da je bil neodožen. Meščani so nato sklenili, vsi na kraj imenjuje Klagenfurt v spomin na svarilo.

22. Pekovski javence

23 Wiener Gasse
Seka Stari trg v nadaljevanju Kramergerasse kot drugi del onega križa najstarejšega dela mesta.

Skupaj s Stari trg, Herrengasse, Rengasse, Kramergerasse, Badgasse, Pfarrplatzem in Pfarrgasse tvori jedro spanheimskega mesta. Pomembne stare stavbe iz 16. in 17. stoletja: **Hiša št. 4, 5, Hiša št. 6:** Halleggova hiša, zgrajena v 15. stoletju. Tako imenovano Levja hiša (Löwlanhaus) je bila prvotno mestni sedež gospodov Hallegge, ki je tesno povezana s srednjeveško zgodovino mesta. **Hiša št. 7:** 16. stoletje, v uvozu poznogotski obločni svod, reliefni zaključni kamni in okrašeni medaljoni, poznogotsko stopnišče. **Hiša št. 8:** portal 1603, na dvorišču arkadne.

24 Ossacher Hof
Spominška plošča v spomin na Turke 1473 (po Jakobu Urestru) Wiener Gasse 10, zgrajen 1627. Sredi 18. stoletja ga je kupil Osojski samostan. Fasadno okrasje iz 1. polovice 18. stoletja. Zelo bogat zidni venec, ki ga podpirajo atlanti. Na južni strani je arkadno dvorišče, 17. stoletje.

25 Dr.-A.-Lemisch-Platz
Nekoč Mehlpfatz, kasneje Obstplatz, nato Franz-Joseph-Platz in nazadnje spet Obstplatz. Hiše so zgrajene po letu 1900. **Št. 2 in št. 3** v staronemškem stilu. Spanheimov spomenik: kip vojvode Bernharda pl. Spanheima, ustanovitelja mesta okoli 1240. Kamnit podstavek z naturalističnimi levi je naredil Josef Kassin (+ 1931). S tega trga se pride preko Kramergerasse v novo oblikovano Eisen-gasse in Tabalgasse.

26 Burggasse 6
Baročna fasada in lepo notranje dvorišče.

27 Burggasse 7 in 9
Burggasse 7: arkadno dvorišče iz 16. stoletja, pasaja Burggasse/Rengasse. **Burggasse 9:** secesijska fasada.

28 Burggasse 15
Nekdanja palača Ursebenck, zgrajena na začetku 17. stoletja. Na cesto gleda rustikalni portal z okrasnim zatrepom. Na severni strani notranjega dvorišča je še en rustikalni portal z ženskim oprijemom na zaključnem kamnu.

29 Burggasse 8
Nekdanji grad so zgradili deželni stavovi 1586. leta po načrtih Johanna Antona Verda kot Collegium sapientiae et pietatis (Višja šola modrosti in pobožnosti) za protestantsko plemstvo. V 17. stoletju do sredine 18. stoletja je bila v njem rezidenca koroskih grajskih grofov. Severno pročelje, grajska kapela (vhod iz muzeja) in 2. nadstropje so bili dozdani v 18. stoletju. 1933 ustanovitev Koroske deželne galerije. Po 2001 večje adaptacije, otvoritev junija 2003.

30 Muzej moderne umetnosti Koroske - nekdanji grad
Poslopje je bilo zgrajeno 1936 kot Collegium sapientiae et pietatis (Višja šola modrosti in pobožnosti) za protestantsko plemstvo. V 17. stoletju do sredine 18. stoletja je bila v njem rezidenca koroskih grajskih grofov. Severno pročelje, grajska kapela (vhod iz muzeja) in 2. nadstropje so bili dozdani v 18. stoletju. 1933 ustanovitev Koroske deželne galerije. Po 2001 večje adaptacije, otvoritev junija 2003.

31 Kardinalplatz
Trg s konca 16. stoletja, na zahodni strani ostanki nekdanje utrdbe (kardinalski trg), zanimivo so **hiše št. 2, 3** (nekdanji lev mestnih vrat), 4, 7, 8, spomenik z obeliskom (Johann Nepomuk Probst 1907, v spomin na Bratislavski mir, podaril kardinal F. X. Salm-Reifschenscheidt).

32 Kardinalplatz 1
Jedro iz 19. stoletja je razširjeno, arkadno dvorišče, pasaja Kardinalplatz/Fleischbankgasse.

33 Staro mestno obzidje
Ostanki okopa, branika in mestnih jarkov (označeni z rdečo črto na mestnem načrtu).

34 Škofjaki muzej
Domplatz, lepa in bogata zbirka sakralne umetnosti od romanike do poznega klasicizma.

35 Domplatz z Martijinim kipom in stolnic
Martijin kip: postavljen iz hvalčnosti za osvoboditev Dunaja od Turkov 1683.

Na zemljišču nekdanjega jezuitskega kolegija, kasneje jezuitske kasarne uničene v bombardiranju 1944). Stolnica, najstarejšo pilastsko cerkev v Avstriji, so 1581 dali zgraditi protestantski stavovi in jo 1591 posvetili sveti Trojici. Gradbeni mojster ni znan, graditelj pa je bil prvi celovški župan, Christoph Windsch. Leta 1604 so jo izročili jezuitom. Od 1787 stolnica krške knežje škofije. Leta 1665 dozidava prezbiterija, ki so ga opremili z velikim ulturnim. 1669 nadaljevanje štukaturnih

35. Stolnica

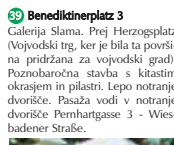
okrasov do visokih obokov. 1723 velik požar, 1727 naredi Kilian Fittner štukature na obokih in stehnah. V zakristiji zadnje delo Johanna Martina Schmidta (Kremscher Schmidta)

36 Lidmanskaya Gasse 8
Hiša Goldener Brunnen (zlati vodnjak), 17. stoletje, je bila stransko poslopje nasproti ležeče jezuitske kasarne (Domplatz). Jezuiti so imeli v njej semenišče. Znamenit portal s polkrožnim lokom in tablo z napisom in reliefom jezuitskega reda.

37 Marijina cerkev (Benediktinska cerkev)
Leta 1613 jo je po nalogu katoliških stanov zgradil Adam Kolnig (+1632) kot del franciscanskega samostana. Po pogostih spremembah so se do danes ohranili osmerokotni zvonik, štukature iz 17. stoletja, Fromillerjevo Krizanje in številni nagrobni in spomeniki, med drugim baronu Herbersteinu in dobrotničnemu samostanu grofici Rosenberški. Cerkev so 1807 predali benediktincem.

38 Kamniti ribič
Kip, ki je bil prej dolgo na Trgu Sv. Duha (Heiligengeistplatz), je bil postavljen leta 1606, verjetno kot simbol stare postavbe ribjega trga. Napis: "Tako dolgo bom tu stal, da brez rib in rakov bom ostal."

39 Benediktinerplatz 3
Galerija Slama. Prej Herzogspitz (Vojvodski trg, ker je bila ta površina prizišana za vojvodijski grad). Pozno-baročna stavba s klasičnim okrasom in pilastri. Lepo notranje dvorišče. Pasaja vodi v notranje dvorišče Pemhartgasse 3 - Wiesbadener Straße.

39. Benediktinerplatz, trdnica

40 Pemhartgasse 8
Arhitekt Franz Baumgartner, soustvarjalec arhitekture Vrbskega jezera. Bogato razčlenjena fasada s freskami.

41 Wiesbadener Strasse
Hiša št. 3 (Bärenlaube): renesančna zgradba iz 17. stoletja, portal s polkrožnim lokom z levom, upod in masko na severni strani. Lepo arkadno dvorišče je obremenjeno pasaja med Pemhartgasse in Wiesbadener Strasse. **Hiša št. 5** (Crukerhaus - Krška hiša): zgradili so jo 1756 za samostan Krka (Gork). Ima dvodelno pilastsko fasado, na portalu na severni strani je grb stolnega kapitelja.

42 Cerkev Sv. Duha
Cerkev z gotskim jedrom je bila baročno obnovljena. S severno stranjo se na Trgu Sv. Duha (Heiligengeistplatz) stika s preprostim samostanom (od 1678 ursulinski). Vredno ogleda je še grbov, izrezljanih iz lesa, in kopolnik iz 1623.

43 Stauderplatz 3
1826 narejen na ostankih prvotnih Beljaških vrat, klasičistični elementi, zahodno fasado tvorijo deli zgodovinskega mestnega obzidja.

44 Stauderplatz 8 Stauderhaus
1909 (arhitekt Franz Baumgartner), zgledni primer nemškega domovinskega sloga.

45 Ostanki mestnega obzidja
Ostanki mestnega obzidja, ki ga je 1809 razstrelil Napoleon.

Libertus:
Dieter Jandl - Von der Siedlung an der Fiat zur Wiesensiedlung 2002. Hartwagner - "Klagenfurt Stadt" Ihre Kunstwerke, historischen Lebens- und Siedlungsformen, Salzburg 1980.

lzdal: Klagenfurt Tourismus
Arntwork: Viktor Reiser
Foto: Archiv, Haslke, Martins, Neumüller
Agencija: HEADLINE Werbeagentur
Cannibin Bogenrudner
Prevod: Schweichhardt
Das Übersetzungsbüro

Tiskano na okoliju neskladjem papirju, beljenem brez klora

Tourismus Information Klagenfurt am Wörthersee

KLAGENFURT TOURISMUS
Mestna hiša, Neuer Platz 1
A-9010 Klagenfurt am Wörthersee

telefon: +43/463/537-2223
telefaks: +43/463/537-6218

e-pošta: tourismus@klagenfurt.at
domača stran: www.klagenfurt-tourismus.at

CELOVEC Vrbskega jezera
www.klagenfurt-tourismus.at

FREI EXEMPLAR

Stevec Debeloga glavne mesto Celovca
08110607

LETALIŠČE / AIRPORT

83

SKOFIJSKA REZIDENCA

VÖLKERMARKTER STR. 70

MESTNA DVORANA
UMETNA ŽELEZNICA
SEJMIŠČE

mestni jarki,
mestno obzidje in
ostanki obzidja

CELOVEC
- Trbskega jezera

www.klagenfurt-tourismus.at

